

Hatóság és sajtó.

A Délmagyarország szerdai számában hír jelent meg arról, hogy az egyik szegedi cipész tíz koronát kért egy mértékvételért. A háborús állapotokra jellemző esetet azért hoztuk nyilvánosságra, hogy a közönség és a hatóság — de főként ez utóbbi — újabb tanulságot merítsen belőle arra nézve, hogy a viszonyok mennyire elfajultak. A közönség újabb és újabbajta merényleteknek van kitéve azok részéről, akik a háborús konjunkturákat mértéken felül és szemérmetlen leleményességgel kihasználják. Magának ennek az esetnek nem tulajdonítunk nagyobb jelentőséget, hogy mégis visszatérünk rá ezen a helyen, azt azért tesszük, hogy az eset kapcsán néhány szempontra rávilágítsunk és hogy ismételten szót emeljük annak a közönségnek érdekében, amely a zsarolási kísérletekkel szemben a sajtó nyilvánosságához kénytelen fordulni.

Hogy az eset teljes megvilágításban álljon a közönség előtt, részletesen elmondjuk a szóban forgó cipő-mértékvétel körülményeit. Egy asszony, aki a régi jó időkben megengedhette magának azt a lukszust, hogy cipőt csináltasson, fölkereste az egyik szegedi cipészt, akinél azelőtt állandóan dolgoztattak és kérte, vegyen neki mértéket. A mértékvételre azért volt szükség, mert az ügyben szereplő asszony levelet kapott egyik rokonától, amelyben a rokon azt írja, hogy cipőt akar neki csináltatni ajándékba. Kéri, vétessen mértéket, küldje el, hogy a cipőt megcsináltathassa. Az asszony, aki a háborúban — mint sok más szenvedő társa — nehezebb megélhetési viszonyok közé jutott, boldogan állított be ismerős cipészéhez, akinek előadta kérelmét. A cipész — szintén egy háborús nagyur — hajlandó volt nagykegyesen mértéket venni. Az asszony megörült. Hálásan köszönte meg a jóindulatot, amelyet annak ellenére, hogy a cipésznek évek során állandó rendelője volt, érdeme szerint méltányolt. A cipész az asszony hálkodására szükségesnek tartotta, hogy egy kis felvilágosítással szolgáljon. Szívesen vesse mértéket — mondotta gunyosan vigyorgó göggel — de előbb fizessen — tíz koronát. 1916-ban, a háború harmadik esztendejében ennyibe kerül egy mértékvétel. A szegény asszony, akinek cipőt ígértek ajándékba és ezért akart mértéket vétetni, szédelegve támolgott ki az üzletből, ahol köszönni is elfelejtett. Csak később, amidőn föleszmélt, emlékezett vissza arra, hogy vele az imént valami felháborító igazságtalanság történt. Érezte, hogy a brutális eljárással szemben elégtételre van szükség. A Délmagyarország szerkesztőségébe sietett és megkönnyebbülten távozott, amidőn megigértük, hogy panaszának helyet adunk a lapban, ahol a közönségnek számos érdekét részesítjük védelemben.

Igy történt az eset. Önként fölvetődik ismét a kérdés: mi az oka annak, hogy egyesek ily vakmerő merészségre kapnak a közönség kizsákmányolásában, mint ez a jellemző kis történet is bizonyítja. Hogyan van az, hogy a kormánynak és a hatóságnak rendeletei ugyyszólván hatástalanok maradnak. Miért van az, hogy makszimális áron csak a legritkább esetben lehet a szükségleteket beszerezni? Az erkölcsök ijesztő sülyedésének mindenestre a legfőbb szerepük van ezekben a visszaélésekben, de kétségtelen, hogy mulasztás terheli azokat is, akik a bűnös üzelmek ellenőrzésében és felkutatásában lanyhán járnak el. A büntetés-től való félelem sok árdrágítót visszariasztana az uzsorától, de most, amidőn ezer ajtaja van a törvény alól való kibúvásnak, szinte megtorlatlanul tobzódik az uzsora és visszaélés. A kibúvókna és a büntetés alól való menekülésnek ezeket az ajtóit kell befallazni az ellenőrzésnek szigorú könyörtelenségével és éberségével, hogy egyetlen visszaélés se maradhasson büntetlenül és

hogy a törvény keze lesujthasson mindenki-re, aki a létért küzdő lakosság kényszerhelyzetével visszaélni merészel.

A lapok a hatóság éberségének nagy segítségére lennének az esetek feltárásával, ha a hatóság azokat kellő figyelmére méltatná. De a hatóság a nyilvánosság közérdekű akcióinak a legtöbb esetben nem szerez érvényt megfelelő hatósági intézkedésekkel, amelyek nélkül a mi szavunk a pusztában

elhangzottak, amik nem találnak visszhangra.

Minden megtámadott, érdekeiben megsértett nem fordulhat panaszával a hatósághoz. Számosan a sajtó útján keresnek védelmet. A hatóság akkor áll hivatásának magaslatán, ha ezekben a súlyos időkben meghallgatja azoknak a gyenge szavát is, akik a sajtó nyilvánosságának erejével fordulnak a hatóság védelméhez.

Az angol-francia főmegrohamok újabb kudarca.

BERLIN, október 18. A nagy főhadiszállás jelenti: Rupprecht trónörökös hadcsaportja: A tüzéségi harc széles szakaszokban főleg a Sommetől északra jelentékeny hevedséget ért el. Le Sars és Guedecourt között az angolok, Les Bocufstól Rancourtig pedig este a franciák támadást indítottak. Az ellenség tömött rohamárkai ellen inézett megsemmisítő tüzelésünk Haucourt, L'Abbaye mindkét oldalán már kezdetben meghiusította a támadást. Guedecourt nál heves közelharcokra került a sor, amelyek során állásainkat teljesen megtar-

tottuk. A Morval és Rancourt vidékéről az előretörő franciákat kemény harc után visszavertük. Sailyba az ellenség benyomult; itt a harc még tart. Thiepval—Courselette mellett a fő támadó állástól délre az ellenség előretörései semmi sikerrel sem jártak.

Légi harcban öt ellenséges repülőgépet legyőztünk.

A trónörökös hadcsaportja: A Maas keleti partján élénk tüzelés.

LUDENDORFF, első főszállásmester, (Közli a miniszterelnöki sajtóosztály.)

A görög tragédia utolsó felvonása.

Lugano, október 18. A Secolo athéni jelentése szerint az antant a görög kormánytól a hadsereg két ötödének kiadását, illetve lefegyverzését fogja követelni.

Lugano, október 18. Az athéni színháznak az antant-csapatok által történt megszállása után a királpártiak tüntetése fenyegető mértéket öltött. A ömeg folyton kiáltozta:

— Le az antanttal!

Csendörök, francia és angol tengerészcsapatok és gyalogos különítmények léptek közbe és megtisztították a színház előtti teret. Amikor a tömeg Venizelosz háza elé ért, meg akarták a házat rohanni, de a katonaság ismét közbelépett.

Este 9 órakor minisztertanács ült össze, amely elhatározta, hogy az antant újabb követelésével szemben nem tanúsít ellenállást.

London, október 18. A Reuter-ügynökség jelenti: Francia katonák egy osztaga a királyi palota közelében tábort ütött. Egy órával később egy zászlóalj görög gyalogság vette körül a palotát.

A Daily Mail jelenti: A király és a kormány sorsa hajszálon függ. Amikor Lambrosz miniszterelnök tegnap a királynak je-

lentette, hogy Fournier tengernagy újabb követelésekkel lép föl, a király heves szavakra fakadt. Lambrosz a külügyminisztériumba ment, majd később ismét visszatért a királyhoz, aki a következőket mondta:

— Nem marad más számomra hátra, mint Larisszába menekülni.

A miniszterelnök csak nehezen tudta erről a királyt lebeszélni, aki végre is megígérte, hogy elhalasztja útját.

Larisszában állítólag minden elő van készítve a végső ellenállásra.

Lugano, október 18. A Secolo athéni jelentése szerint a Mars-mezőn szemlét tartott a görög király ama legénység fölött, amelyet a hadihajókról leszállítottak. A csapatszeme után a katonák és tartalékosok az utcán nagy tüntetést rendeztek. Az angol követség elé vonultak, ahol sértő kifejezéseket és mozdulatokat használtak. Fournier tengernagyot is kifigurázták. Néhány tartalékost az angol-francia rendőrség letartóztatott.

Amsterdam, október 18. A Reuter-ügynökség jelentése szerint Athén és Tatoi között egész éjszaka rendkívül élénk érintkezés folyt. Valamennyi udvari tisztviselőt a királyi palotába hívták.

Dornavatránál elvágjuk a román csapatokat az oroszoktól.

Bécs, október 18. Mintán a Kelemen- és a Gyergyóhegységből előrenyomuló csapataink már szombaton elfoglalták Dornavatrától délnyugatra, a Neagra forrásvidékén [Magyarországba nyelvszerűen benyuló területrészt, amivel megteremtették Papp ezredesnek déli Bukovinában harcoló csapataival a biztos összeköttetést, most Arz hadseregcsaportjának csapatai elkergették az ellenséget a Neagrától keletre levő hegység magaslati állásairól. A románok a Gyergyóhegységben és a keleti front egyes szorosaiban

néhány helyen még tartják magukat. A Neagrától keletre a hármasszág határon van az 1525 méteres Liciorul Tivanului, a 2015 méteres Kelemen-Csenbükk és a 2033 méteres Izvoru. Ugy látszik, hogy az oroszok déli szárnyukon lemondtak a támadásról és magukra hagyják a románokat, akik tehát Dornavatra vidékéről visszavonulnak.

Gáz-izzótestek és tüvegengerek **Invert** és **Auerégőkre** legjobb minőségben **FONYÓ SOMA**, világi-tási-vállalatnál, Kölcsei-utca 4. Telefon 165.